

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon
Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

**Cooking and Insulating Food
on Shabbos**

Rabbi Baruch Simon
ט"ז חשוון תשע"ה • November 5, 2017

1) בישול באור ובתולדות האור**1) שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח**

סעיף ג' (ג') כשם ט שאסור לבשל באור ט) כך אסור לבשל (יז) בתולדת האור, כגון: ליתן ביצה בצד קדרה או לשברה על סודר שהוחם באור כדי שתצלה; * (יח) ואפילו בתולדת חמה, כגון: בסודר שהוחם בחמה, אסור גזירה אטו תולדת האור, וכן אסור * (יט) י [ז] להטמינה (כ) בחול או באבק דרכים שהוחמו מכח חמה; (כא) ה' אבל בחמה עצמה, כגון: ליתן ביצה בחמה או ליתן מים בחמה כדי שיוחמו, מותר

2) בישול אחר בישול**1) שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח: ד**

סעיף ד' (ג' <ג> י' ד') תבשיל שנתבשל כל צרכו, * (כב) יא יא) יש בו משום (כג) בישול * (כד) יב) אם יב נצטנן. הגה: יג <ד> וי"א יג) דוקא אם מצטמק (כה) ויפה לו (רבינו ירוחם ח"ג); ואם לא נתבשל כל צרכו, יד) ואפילו נתבשל (כו) כמאכל ב"ד = בן דרוסאי, * שייך בו בישול * (כז) אפילו בעודו רותח; (כח) וה"מ שיש בו בישול אחר בישול, בתבשיל שיש בו (כט) מרק, (ל) טו) אבל דבר (לא) שנתבשל כבר, (לב) והוא יבש, (לג) יד טז) מותר לשרותו ז' בחמין בשבת. ואם הוא דבר יבש שלא נתבשל מלפני השבת, אין שורין (לד) אותו בחמין בשבת אבל (לה) טו יז) מדיחים אותו בחמין בשבת, * (לו) <ה> יח) חוץ מן המליח הישן ומן הדג שנקרא * קולייס האספנין שאינם צריכים בישול אלא מעט * (לז) והדחתן * היא גמר מלאכתן. הגה: * (לח) וה"ה טז כל דבר קשה שאינו ראוי לאכול כלל בלא שרייה, (לט) דאסור לשרותו בשבת, * דהוי גמר מלאכה. (הגהות מרדכי)

II) שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח: טז

סעיף טו (צב) מא טו) דבר שנתבשל (צג) כ"צ * והוא יבש שאין בו מרק, לח מותר להניחו (צד) כנגד המדורה אפי' במקום טז) שהיד סולדת בו. הגה: (צה) ואפי' נצטנן כבר. אבל אם הוא (צו) רותח, מב) אפילו בדבר שיש בו מרק, מותר. (צז) ויש מקילין לומר דכל שאין נותנו (צח) ע"ג האש או הכירה ממש רק סמוך לו, לט אפילו [לה] נצטנן, מותר (המגיד פרק כ"ו). ונהגו להקל בזה (צט) אם לא נצטנן לגמרי, וכמו שכתבתי לעיל סי' רנ"ג

3) בענין איסור שהייה**1) שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנג**

דין כירה ותנור ליתן עליה הקדירות בע"ש, ובו ה' סעיפים. סעיף א' (א) כירה שהיא עשויה כקדירה (א) ושופתין על פיה קדירה למעלה, ויש בה מקום שפיתת שתי קדירות, (ב) אם הוסקה א' בגפת (ג) שהיא פסולת של זיתים (ד) או בעצים, אסור * (ה) ליתן עליה * תבשיל (ו) מבעוד יום * להשהותו עליה, (ז) אא"כ נתבשל כל צרכו * והוא א (ח) ב' מצטמק (פי' הולך וחסר) ורע לו, דליכא למיחש שמא יחתה, (ט) או ב שהיה חי (י) <א> שלא נתבשל (יא) כלל דכיון שהוא חי * מסיח דעתו ממנה עד למחר, ובכל א) הלילה יכול להתבשל בלא חיתוי, אבל אם נתבשל קצת ולא נתבשל כל צרכו, ואפי' נתבשל כל צרכו והוא ג' מצטמק ויפה לו, חיישינן (יב) שמא יחתה ואסור להשהותו עליה ד' אא"כ גרף דהיינו (יג) שהוציא { א } ממנה כל הגחלים, או קטם דהיינו (יד) ג שכסה הגחלים באפר למעט חומם; ואם נתן בה ד <ב> חתיכה חיה, מותר כאילו היתה כולה חיה <ג> דעל ידי כך מסיח דעתו ממנה. ואפילו אינה גרופה (פי' שמשך הגחלים מהתנור) וקטומה (פי' שכסה הגחלים באפר), * (טו) ה' מותר ה לסמוך לה (טז) קדירה (יז) בסמוך חוצה לה; ואם הוסקה ו' בקש או בגבבא, * (יח) מותר לשהות עליה * (יט) אפילו אינה לא גרופה ולא קטומה. הגה: שתי כירות המתאימות זו אצל זו ודופן של חרס ביניהם, האחת גרופה וקטומה והשניה אינה גרופה וקטומה, ו <ד> מותר לשהות על הגרופה וקטומה * (כ) אע"פ שמוסיף הבל משאינה גרופה וקטומה (גמ' פרק כירה). (כא) ז <ה> ותנור, אפילו אם הוסק בקש וגבבא,

אסור אפילו לסמוך לו, (כב ח אפי' ז') אם הוא גרוף וקטום. הגה: כ"ז (כג) ט שהיד סולדת בו (הגהות מרדכי). (כד) וכ"ש שאסור לשהות בתוכו או על גבו. <ו' ח' וכו'פח, (כה) שהוא מקום שפיתת קדירה אחת, אם הוסק בקש או גבבא (כו) דינו ככירה; בגפת או בעצים, (כז) דינו כתנור. (כח) י ט' והתנורים שלנו דינם ככירה). (ר"ן ר"פ כירה וכל בו וכן משמע מפירש"י). (כט) <ז' י' > { ב* } ואם שכח ושהה, אם הוא תבשיל שבשיל כל צרכו, מותר (ל) אפי' הוא מצטמק ויפה לו; ואם הוא תבשיל שהתחיל להתבשל יא' ולא בשיל כל צרכו, (לא) יא אסור (לב) עד מוצאי שבת; יב' ואם עבר ושהה אסור בשניהם. הגה: * עד בכדי שיעשו (הגה"א ורמב"ם). * <ח' > ואם (לג) יב החזירה א"י בשבת, * (לד) יג דינו כשכח ושהה (הג"א); * (לה) <ט' > ואם יד החזירו ישראל, דינו כעבר ושהה (הגהות מרדכי), (לו) ואם מצטמק ורע לו, מותר שהרי לא נהנה מן האיסור (ב"י וע"ל ריש סי' רנ"ז). (לז) טו וי"א שכל שנתבשל (לח) טז כמאכל בן דרוסאי (פי' שם אדם שהיה אוכל מאכלו שלא נתבשל כל צרכו), או שנתבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו, יג' מותר להשהותו ע"ג כירה, הגה: (לט) יד' או אפילו (מ) ע"ג תנור (המגיד פ"ג והגהות מרדכי ומיימוני פ"ג וריש פ' כירה וב"י), אפי' הוסק בגפת ועצים אפי' אינה גרופה וקטומה; ולא הוזכרה גרופה וקטומה והוסק בקש וגבבא * טו' אלא כשהתחיל להתבשל (מא) ולא הגיע למאכל בן דרוסאי; וכן לענין אם נטל הקדירה מעליה (מב) טז' ובא להחזירה עליה בשבת; ואם שכח ושהה תבשיל שהתחיל להתבשל (מג) ולא הגיע למאכל ב"ד = בן דרוסאי, (מד) אסור. ואצ"ל אם עבר ושהה. הגה: * ונהגו להקל כסברא האחרונה. וכל זה בענין שהה, שהקדירה יושבת * (מה) על כסא של ברזל או ע"ג אבנים ואינה נוגעת בגחלים; אבל (מו) הטמנה ע"ג גחלים, לד"ה אסור. הגה: וי"א דאפי' אם הקדירה עומדת ע"ג האש ממש, (מז) כל זמן (מח) שהיא יז מגולה למעלה לא מקרי הטמנה, (מט) ושרי; וכן המנהג, * רק שנוהרים לנתקן קצת קודם השבת מן האש כדי שיוכל ישראל להסירו משם; ואם לא נתקן מן האש ונמצאו ע"ג האש בשבת, (נ) יש להסירו משם ע"י א"י; ואם ליכא א"י, (נא) יח מותר לישראל להסירו משם. ויזהר שיקחנו משם בנחת ולא ינענע הגחלים, ואז אף אם ינענען קצת, דבר שאין מתכוין הוא ושרי (מרדכי ר"פ כירה והגמ"י פ"ז)

4 בענין איסור החזרה

I שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנג: ה

סעיף ה ה' מותר לתת (פה) על פי קדירת חמין בשבת, תבשיל שנתבשל מע"ש (פו) כל צרכו, כגון לג פאנדי"ש וכיוצא בהן, (לחממן, ד) לפי (פז) שאין דרך בישול בכך; (פח) אבל להטמין תחת הבגדים הנתונים ע"ג המיחם, כט' ודאי אסור. הגה: ל' וה"ה (פט) לד שאסור להניחו ע"ג כירה, אפי' גרופה וקטומה, דלא התירו אלא חזרה וכדרך שנתבאר. לה ויש מתירין (צ) ליתן לתוך תנור שאפו בו מבע"י, דמאחר שלא הטמינו בו רק אפו בו מבע"י לא נשאר בו רק הבל מעט ואין לחוש לבישול (כל בו), * לו ובלבד שלא נצטנן (צא) לגמרי. ויש מחמירין (צב) בזה. (צג) ואם החום כל כך בתנור שהיד סולדת בו, אסור ועיין לקמן סימן שי"ח. (צד) וכל הדברים שאסור לעשות מדברים אלו, אסור לומר לאינו יהודי לעשות. לכן אסור לומר לאינו יהודי * (צה) לז להחם הקדירה אם נצטנן; לח ואם עשה כן, אסור לאכלו (צו) אפי' צונן (בי' והרשב"א בתשובה). אמנם אם לט לא נצטנן כ"כ, (צז) שעדיין ראויים לאכול, אם חממו אותו האינים יהודים, (צח) מותרין לאכול. (צט) מ' לא' לכן נוהגין שהאינים יהודים מוציאים הקדירות מן התנורים שמטמינים בהן ומושיבין אותן אצל תנור בית החורף או עליו <ח' > ומבערת השפחה אח"כ התנור ההוא וע"י זה הקדירות חוזרים ונרתחים. אבל מא ע"י ישראל, (ק) לב' אסור [כד] בכה"ג (תרומת הדשן). אבל אם הקדירות (קא) עדיין חמין, (קב) מב מותר להעמידן (קג) מג אצל תנור בית החורף, מאחר שנתבאר דתנורים שלנו יש להם דין כירה, וסמיכה בכירה שאינה גרופה וקטומה (קד) כדין גרופה וקטומה לענין נתינה עליה. * (קה) וכבר נתבאר שנהגו להקל בחזרה בשבת אפי' הניחה ע"ג קרקע, וה"ה * לסמוך לתנור שאינו גרוף וקטום הואיל והקדירה עדיין חם ומבושל כל צרכו, וכן המנהג פשוט להתיר וע"ל סי' שי"ח

II שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנג: ב

סעיף ב * כירה (נב) שהיא גרופה וקטומה ונטל הקדירה מעליה (נג) אפי' בשבת, * מותר להחזירה (נד) ב' יז' כל' זמן שהיא יט רותחת. הגה: (נה) כ ועודה בידו (טור), * ולא הניחה יח' ע"ג קרקע. הגה: * (נו) כא ודעתו להחזירה (טור); (נז) ב' ודוקא כב על גבה, (נח) אבל לתוכה אסור. (נט) ובתנור, אסור להחזיר יט' אפי' הוא גרוף וקטום; (ס) וה"ה לכופח, אם הסיקו כ' בגפת ועצים. הגה: * (סא) <י' > ודוקא שהתבשיל מבושל כל צרכו (ב"י), ואז מותר להחזיר, (סב) ואפילו כג לכירה אחרת, אבל אם לא נתבשל כל צרכו אסור, כא' אפי' לאותה כירה (מיימוני פ"ג).

(סג) וי"א דכל זה אינו אסור <יא> רק (סד) כד כשנטלו מן הכירה מבעוד יום, כב' ולא החזירו עד שחשכה; אבל אם לקחו משם משחשכה, אפי' הניחו (סה) ע"ג קרקע מותר (ר"ן פ' כירה וכל בו), (סו) וכן נוהגים להקל בתנורים שלנו שיש להם דין כירה, וסומכין עצמם על דברי המקילין, (סז) <יב> וטוב להחמיר. (סח) מיהו <יג> אם נצטנן לכ"ע אסור (כ"י). וי"א דאם הוציא מאכל מן התנור, (סט) כה <יד> אסור להניחו כג' בכרים ובכסתות (הגה"מ פ"ז). (ע) וי"א דכל שהוא <טו> סמוך לחשיכה, (עא) או כו סמוך לברכו שהוא קבלת שבת לדידן, (הגהות מרדכי), (עב) אם הוא סמוך כ"כ שאם נצטנן הקדירה אי אפשר להרתיחה מבעוד יום, כז דינו כמו בשבת (עג) עצמו. ויש מקילין בזה, והמנהג להקל, אך (עד) כח טוב להחמיר במקום שאין צורך כל כך. כד' ודוקא (עה) ע"ג כירה ממש, * אבל לסמוך, אפי' לאש, (עו) במקום שהיד סולדת בו, שרי כט אפילו (עז) סמוך לחשיכה (הגמ"ר והגמ"י). (עח) <טז> כה' ובתנור אין חילוק בין להחזיר עליו או לסמוך אצלו; ודוקא במקום שהיד סולדת, אבל אין היד סולדת שם, שרי אפי' בשבת, כמו שיתבאר לקמן סי' ש"ח

III שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנ"א

סעיף א א' כירה שהיא עשויה כקדירה (א) ושופתין על פיה קדירה למעלה, ויש בה מקום שפיתת שתי קדירות, (ב) אם הוסקה א' בגפת (ג) שהוא פסולת של זיתים (ד) או בעצים, אסור * (ה) ליתן עליה * תבשיל (ו) מבעוד יום * להשהותו עליה, (ז) אא"כ נתבשל כל צרכו * והוא א (ח) ב' מצטמק (פי' הולך וחסר) ורע לו, דליכא למיחש שמא יחתה, (ט) או ב שהיה חי (י) <א> שלא נתבשל (יא) כלל דכיון שהוא חי * מסיח דעתו ממנה עד למחר, (ובכל א) הלילה יכול להתבשל בלא חיתוי, אבל אם נתבשל קצת ולא נתבשל כל צרכו, ואפי' נתבשל כל צרכו והוא ג' מצטמק ויפה לו, חיישינן (יב) שמא יחתה ואסור להשהותו עליה ד' אא"כ גרף דהיינו (יג) שהוציא { א } ממנה כל הגחלים, או קטם דהיינו (יד) ג שכסה הגחלים באפר למעט חומם; ואם נתן בה ד <ב> חתיכה חיה, מותר כאילו היתה כולה חיה <ג> דעל ידי כך מסיח דעתו ממנה. ואפילו אינה גרופה (פי' שמשך הגחלים מהתנור) וקטומה (פי' שכסה הגחלים באפר), * (טו) ה' מותר ה לסמוך לה (טז) קדירה (יז) בסמוך חוצה לה; ואם הוסקה ו' בקש או בגבבא, * (יח) מותר לשהות עליה * (יט) אפילו אינה לא גרופה ולא קטומה. הגה: שתי כירות המתאימות זו אצל זו ודופן של חרס ביניהם, האחת גרופה וקטומה והשניה אינה גרופה וקטומה, ו <ד> מותר לשהות על הגרופה וקטומה * (כ) אע"פ שמוסיף הבל משאינה גרופה וקטומה (גמ' פרק כירה). (כא) ז <ה> ותנור, אפילו אם הוסק בקש וגבבא, אסור אפילו לסמוך לו, (כב) ח אפי' ז' אם הוא גרוף וקטום. הגה: כ"ז (כג) ט שהיד סולדת בו (הגהות מרדכי). (כד) וכ"ש שאסור לשהות בתוכו או על גבו. <ו> ח' וכופח, (כה) שהוא מקום שפיתת קדירה אחת, אם הוסק בקש או גבבא (כו) דינו ככירה; בגפת או בעצים, (כז) דינו כתנור. ((כח) י ט' והתנורים שלנו דינם ככירה). (ר"ן ר"פ כירה וכל בו וכן משמע מפירש"י). (כט) <ז> י' { * } ואם שכח ושהה, אם הוא תבשיל שבישל כל צרכו, מותר (ל) אפי' הוא מצטמק ויפה לו; ואם הוא תבשיל שהתחיל להתבשל יא' ולא בישל כל צרכו, (לא) יא אסור (לב) עד מוצאי שבת; יב' ואם עבר ושהה אסור בשניהם. הגה: * עד בכדי שיעשו (הגה"א ורמב"ם). * <ח> ואם (לג) יב החזירה א"י בשבת, * (לד) יג דינו כשכח ושהה (הג"א); * (לה) <ט> ואם יד החזירו ישראל, דינו כעבר ושהה (הגהות מרדכי), (לו) ואם מצטמק ורע לו, מותר שהרי לא נהנה מן האיסור (ב"י וע"ל ריש סי' רנ"ז). (לז) טו וי"א שכל שנתבשל (לח) טז כמאכל בן דרוסאי (פי' שם אדם שהיה אוכל מאכלו שלא נתבשל כל צרכו), או שנתבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו, יג' מותר להשהותו ע"ג כירה, הגה: (לט) יד' או אפילו (מ) ע"ג תנור (המגיד פ"ג והגהות מרדכי ומיימוני פ"ג וריש פ' כירה וב"י), אפי' הוסק בגפת ועצים אפי' אינה גרופה וקטומה; ולא הזכרה גרופה וקטומה והוסק בקש וגבבא * טו' אלא כשהתחיל להתבשל (מא) ולא הגיע למאכל בן דרוסאי; וכן לענין אם נטל הקדירה מעליה (מב) טז' ובא להחזירה עליה בשבת; ואם שכח ושהה תבשיל שהתחיל להתבשל (מג) ולא הגיע למאכל ב"ד = בן דרוסאי =, (מד) אסור. ואצ"ל אם עבר ושהה. הגה: * ונהגו להקל כסברא האחרונה. וכל זה בענין שהה, שהקדירה יושבת * (מה) על כסא של ברזל או ע"ג אבנים ואינה נוגעת בגחלים; אבל (מו) הטמנה ע"ג גחלים, לד"ה אסור. הגה: וי"א דאפי' אם הקדירה עומדת ע"ג האש ממש, (מז) כל זמן (מח) שהיא יז מגולה למעלה לא מקרי הטמנה, (מט) ושרי; וכן המנהג, * רק שנוזהרים לנתקן קצת קודם השבת מן האש כדי שיוכל ישראל להסירו משם; ואם לא נתקן מן האש ונמצאו ע"ג האש בשבת, (נ) יש להסירו משם ע"י א"י; ואם ליכא א"י, (נא) יח מותר לישראל להסירו משם. ויזהר שיקחנו משם בנחת ולא ינענע הגחלים, ואז אף אם ינענע קצת, דבר שאין מתכוין הוא ושרי (מרדכי ר"פ כירה והגמ"י פ"ז)

(IV) רמ"א רנ"ג ב'

הגה: * (סא) <י> ודוקא שהתבשיל מבושל כל צרכו (ב"י), ואז מותר להחזיר, (סב) ואפילו כג לכירה אחרת, אבל . אם לא נתבשל כל צרכו אסור, כא' אפי' לאותה כירה (מיימוני פ"ג). (סג) וי"א דכל זה אינו אסור <יא> רק (סד) כד כשנטלו מן הכירה מבעוד יום, כב' ולא החזירו עד שחשכה; אבל אם לקחו משם משחשכה, אפי' הניחו (סה) ע"ג קרקע מותר (ר"ן פ' כירה וכל בו), (סו) וכך נוהגים להקל בתנורים שלנו שיש להם דין כירה, וסומכין עצמם על דברי המקילין, (סז) <יב> וטוב להחמיר. (סח) מיהו <יג> אם נצטנן, לכ"ע אסור (ב"י). וי"א דאם הוציא מאכל מן התנור, (סט) כה <יד> אסור להניחו כג' בכרים ובכסות (הגה"מ פ"ז). (ע) י"א דכל שהוא <טו> סמוך לחשיכה, (עא) או כו סמוך לברכו שהוא קבלת שבת לדידן, (הגהות מרדכי), (עב) אם הוא סמוך כ"כ שאם נצטנן הקדירה אי אפשר להרתיחה מבעוד יום, כז דינו כמו בשבת (עג) עצמו. ויש מקילין בזה, והמנהג להקל, אך (עד) כח טוב להחמיר במקום שאין צורך כל כך. כד' ודוקא (עה) ע"ג כירה ממש, * אבל לסמוך, אפי' לאש, (עו) במקום שהיד סולדת בו, שרי כט אפילו (עז) סמוך לחשיכה (הגמ"ר והגמ"י). (עח) <טז> כה' ובתנור אין חילוק בין להחזיר עליו או לסמוך אצלו; ודוקא במקום שהיד סולדת, אבל אין היד סולדת שם, שרי אפי' בשבת, כמו שיתבאר לקמן סי' שי"ח

(V) ביאור הלכה סימן רנג

* ואם החזירו ישראל - ומיירי באופן שהחזרה אסור לד"ה דאל"ה אין להחמיר בדיעבד וכעין שכתב המ"א בסקי"ד עי"ש:

(5) הגדרת דבר יבש**(I) שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שיח**

סעיף טו (צב) מא (טו) דבר שנתבשל (צג) כ"צ * והוא יבש שאין בו מרק, לח מותר להניחו (צד) כנגד המדורה אפי' במקום טז' שהיד סולדת בו. הגה: (צה) ואפי' נצטנן כבר. אבל אם הוא (צו) רותח, (מב) אפילו בדבר שיש בו מרק, מותר. (צז) ויש מקילין לומר דכל שאין נותנו (צח) ע"ג האש או הכירה ממש רק סמוך לו, לט אפילו [לה] נצטנן, מותר (המגיד פרק כ"ו). ונהגו להקל בזה (צט) אם לא נצטנן לגמרי, וכמו שכתבת לעיל סי' רנ"ג.

(6) בענין שבות דשבות**(I) שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן שז**

סעיף ה' (ה) דבר שאינו מלאכה, ואינו אסור לעשות בשבת (יט) אלא משום שבות, מותר לישראל לומר לא"י לעשותו בשבת; (כ) והוא שיהיה שם (כא) ז' ד' מקצת חולי, [*] או יהיה צריך לדבר (כב) צורך הרבה, או מפני מצוה; כיצד: אומר ישראל לא"י בשבת לעלות באילן להביא שופר לתקוע תקיעת מצוה; או * להביא מים דרך חצר שלא עירבו, לרחוץ בו המצטער; (כג) ח' ה' ד' ויש אוסרין. הגה: ולקמן סי' תקפ"ו פסק להתיר, וע"ל סי' רע"ו <ד> דיש מקילין (כד) אפילו במלאכה דאורייתא, וע"ש ס"ג.

(7) בענין לתוך הכירה**(I) תלמוד בבלי מסכת שבת דף לז עמוד א**

תא שמע, דאמר רבי חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב: לא שנו אלא על גבה, אבל לתוכה - אסור. אי אמרת בשלמא להחזיר תנן - היינו דשני בין תוכה לעל גבה, אלא אי אמרת לשהות תנן - מה לי תוכה מה לי על גבה! - מי סברת רבי חלבו ארישא קאי? אסיפא קאי ובית הלל אומרים אף מחזירין. ואמר רבי חלבו אמר רב חמא בר גוריא אמר רב: לא שנו אלא על גבה, אבל תוכה - אסור.

II שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנז

סעיף ב * כירה (נב) שהיא גרופה וקטומה ונטל הקדירה מעליה (נג) אפי' בשבת, * מותר להחזירה (נד) ב יז' כל זמן שהיא יט רותחת. הגה: (נה) כ ועודה בידו (טור), * ולא הניחה יח' ע"ג קרקע. הגה: * (נו) כא ודעתו להחזירה (טור); (נז) ב' ודוקא כב על גבה, (נח) אבל לתוכה אסור. (נט) ובתנור, אסור להחזיר יט' אפי' הוא גרוף וקטום; (ס) וה"ה לכופח, אם הסיקו כ' בגפת ועצים. הגה: * (סא) <י> ודוקא שהתבשיל מבושל כל צרכו (ב"י), ואז מותר להחזיר, (סב) ואפילו כג לכירה אחרת, אבל אם לא נתבשל כל צרכו אסור, כא' אפי' לאותה כירה (מיימוני פ"ג). (סג) וי"א דכל זה אינו אסור <יא> רק (סד) כד כשנטלו מן הכירה מבעוד יום, כב' ולא החזירו עד שחשכה; אבל אם לקחו משם משחשכה, אפי' הניחו (סה) ע"ג קרקע מותר (ר"ן פ' כירה וכל בו), (סו) וכן נוהגים להקל בתנורים שלנו שיש להם דין כירה, וסומכין עצמם על דברי המקילין, (סז) <יב> וטוב להחמיר. (סח) מיהו <יג> אם נצטנן, לכ"ע אסור (ב"י). וי"א דאם הוציא מאכל מן התנור, (סט) כה <יד> אסור להניחו כג' בכרים ובכסתות (הגה"מ פ"ז). (ע) י"א דכל שהוא <טו> סמוך לחשיכה, (עא) או כו סמוך לברכו שהוא קבלת שבת לדידן, (הגהות מרדכי), (עב) אם הוא סמוך כ"כ שאם נצטנן הקדירה אי אפשר להרתיחה מבעוד יום, כז דינו כמו בשבת (עג) עצמו. ויש מקילין בזה, והמנהג להקל, אך (עד) כח טוב להחמיר במקום שאין צורך כל כך. כד' ודוקא (עה) ע"ג כירה ממש, * אבל לסמוך, אפי' לאש, (עו) במקום שהיד סולדת בו, שרי כט אפילו (עז) סמוך לחשיכה (הגמ"ר והגמ"י). (עח) <טז> כה' ובתנור אין חילוק בין להחזיר עליו או לסמוך אצלו; ודוקא במקום שהיד סולדת, אבל אין היד סולדת שם, שרי אפי' בשבת, כמו שיתבאר לקמן סי' שי"ח.

8 איסור הטמנה בשבת

I שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנז

סעיף א (א א א) אין טומנין בשבת, <א> אפילו א' בדבר שאין מוסיף הבל; (ב) אבל ב' בספק חשיכה, (ג) ב טומנין בו. ואין טומנין (ד) בדבר (ה) ג המוסיף הבל (ו) ג' אפילו מבע"י, ואם הטמין בדבר המוסיף הבל, ד התבשיל אסור אפילו בדיעבד. ודוקא בצונן, שנתחמם (ז) ה או שנצטמק ויפה לו, אבל (ח) ו בעומד בחמימותו כשעה ראשונה, מותר. הגה: * (ט) י"א דאם שכח והטמין בשוגג בדבר המוסיף הבל, (י) ז <ב> שרי לאכול (הגהות מרדכי). וי"א דכל זה אינו אסור אלא כשעושה ח לצורך לילה, (יא) אבל כשמטמין ד' לצורך מחר, מותר להטמין מבע"י בדבר שמוסיף הבל. (מרדכי ריש פרק כירה ובי"י ס"ס רנ"ג בשם שבולי לקט, ובדיעבד יש לסמוך על זה ובלבד (יב) שלא יהא רגיל לעשות כן).

II שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנז

סעיף ה (כח) ד) אם פינה התבשיל בשבת מקדירה שנתבשל בה (כט) לקדירה אחרת, יד <ה> יג' מותר להטמינו (ל) בדבר שאינו מוסיף הבל.

9 בענין נתינת בקבוק לתוך מים חמים

I תלמוד בבלי מסכת שבת דף מ עמוד ב

אמר רבי יצחק בר אבדימי: פעם אחת נכנסתי אחר רבי לבית המרחץ ובקשתי להניח לו פך של שמן באמבטי, ואמר לי: טול בכלי שני ותן. שמע מינה תלת, שמע מינה: שמן יש בו משום בשול, ושמע מינה: כלי שני אינו מבשל, ושמע מינה: הפשרו זהו בשולו.

II תלמוד בבלי מסכת שבת דף קמה עמוד ב

כל שבא בחמין מערב שבת - שורין אותו בחמין בשבת. וכל שלא בא בחמין מערב שבת - מדיחין אותו בחמין בשבת. חוץ מן המליח הישן (ודגים מלוחין קטנים) וקוליים האיספנין, שהדחתן זו היא גמר מלאכתן.

10 בענין הטמנה במקצת

I שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנג

וכל זה בענין שהה, שהקדירה יושבת * (מה) על כסא של ברזל או ע"ג אבנים ואינה נוגעת בגחלים; אבל (מו) הטמנה ע"ג גחלים, לד"ה אסור.

הגה: וי"א דאפי' אם הקדירה עומדת ע"ג האש ממש, (מז) כל זמן (מח) שהיא יז מגולה למעלה לא מקרי הטמנה, (מט) ושרי; וכן המנהג, * רק שנזהרים לנתקן קצת קודם השבת מן האש כדי שיוכל ישראל להסירו משם; ואם לא נתקן מן האש ונמצאו ע"ג האש בשבת, (נ) יש להסירו משם ע"י א"י; ואם ליכא א"י, (נא) יח מותר לישראל להסירו משם. ויזהר שיקחנו משם בנחת ולא יענעו הגחלים, ואז אף אם יענעו קצת, דבר שאין מתכוין הוא ושרי (מרדכי ר"פ כירה והגמ"י פ"ז)

11 בענין נתינה על גבי האש מבעוד יום

I שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רנו

סעיף ח אע"פ שמותר להשהות (לז) קדירה ע"ג כירה שיש בה גחלים ע"פ הדרכים שנתבארו בסי' רנ"ג, ח' אם הוא מכוסה בבגדים אע"פ שהבגדים אינם מוסיפים הבל מחמת עצמן מ"מ (לח) מחמת טז' אש שתחתיהם מוסיף הבל (ואסור). ומיהו (לט) כל שהוא בענין שאין הבגדים נוגעים בקדירה, יז' אע"פ שיש אש תחתיה כיון שאינו עושה דרך הטמנה, יח' שרי. (מ) הלכך היכא שמעמיד קדירה ע"ג כירה או כופח שיש בהם גחלים, (מא) ואין שולי הקדירה * יח נוגעים בגחלים, שיהיו מקרי ומותר ע"פ הדרכים שנתבארו בסימן רנ"ג. ואם נתן על הקדירה כלי (מב) רחב שאינו נוגע בצדי הקדירה, ונתן בגדים על אותו כלי רחב, מותר דכיון שאין הבגדים נתונים אלא על אותו כלי רחב שאינו נוגע בצדי קדירה, (מג) אין כאן הטמנה. (מד) וכן מותר להניח הקדירה בתנורים שלנו ע"י שיתן בתוכה חתיכה חיה, (מה) והוא שלא תהא הקדירה נוגעת בגחלים, ואע"פ שמכסה פי התנור בבגדים, כיון שאין הבגדים נוגעים בקדירה לאו הטמנה היא, ושרי. הגה: <ו> והטמנה שעושים במדינות אלו, שמתמינים בתנור (מו) וטחין פי התנור בטיט, * (מז) יט {ב} שרי לכ"ע (א"ז ותה"ד סימן ס"ט / נ"ט / ואגור), וכמו שנתבאר לעיל סי' רנ"ד, ויתבאר לקמן סוף סי' רנ"ט. (מח) כ ומצוה להטמין לשבת, כדי שיאכל חמין בשבת, כי זהו מכבוד ועונג שבת. (מט) וכל מי שאינו מאמין בדברי החכמים ואוסר אכילת חמין בשבת, חיישינן שמא אפיקורס הוא (הר"ן פרק במה טומנין וכל בו).

12 בענין משתמשים בקראק פאם בשבת

I ספר הישר לר"ת (חלק החידושים) סימן רלה

וחמין שלנו שאנו טומנין אע"פ שיש סביבותיו מעט רמץ כגובה אצבע אין כאן איסור דהטמנה משמע שמכוסה בה רובו או כולו. והאבנים והסדינים והגלופקריין שמכסין אותה הם אינם מוסיפים הבל.